

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 618/2016
31.01.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Миленковић, адвокат из ..., против туженог Предузећа за угоститељство и туризам „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Жарко Гајић, адвокат из ..., ради утврђења незаконитости отказа уговора о раду, исплате заосталих зарада и накнаде зарада, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2205/15 од 09.10.2015. године, на седници одржаној 31.01.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2205/15 од 09.10.2015. године.

Образложење

Основни суд у Косовској Митровици, Судска јединица у Штрпцу, пресудом П1 87/13 од 19.05.2015. године, усвојио је тужбени захтев тужиоца, тако што је поништио као незаконито решење туженог број ... од 17.04.2012. године, о отказу уговора о раду и престанку радног односа, и обавезао туженог да врати тужиоца у радни однос на неодређено време и распореди на радно место конобара (став први изреке). Одбио је тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужени да исплати тужиоцу на име неисплаћених зарада и накнада зараде у периоду од августа 2011. године до новембра 2012. године, износ од 270.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе па до исплате (став други изреке). Ослободио је тужиоца плаћања судских такси (став трећи изреке). Одлучио је и да свака странка сноси своје трошкове поступка (став четврти изреке).

Апелациони суд у Нишу, пресудом Гж1 2205/15 од 09.10.2015. године, преиначио је пресуду Основног суда у Косовској Митровици, Судска јединица у Штрпцу П1 87/13 од 19.05.2015. године, у ставу првом и четвртном изреке, тако што је

одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се поништи као незаконито решење туженог број ... од 17.04.2012. године, о отказу уговора о раду и престанку радног односа и да се обавезе тужени да врати тужиоца у радни однос на неодређено време и распореди на радно место конобара (став први изреке). Одбио је као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Основног суда у Косовској Митровици, Судска јединица у Штрпцу П1 87/13 од 19.05.2015. године, у ставу другом изреке (став други изреке). Обавезао је тужиоца да накнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 102.400,00 динара (став трећи изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Сл. гласник РС", бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП. У ревизији је указано да су првостепена и другостепена пресуда донете уз битну повреду одредаба парничног поступка, јер је одлучено о накнади за време штрајка, која није тражена тужбеним захтевом. Међутим, у том делу наводима ревизије по оцени овога суда се не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на радном месту конобара у Пословној јединици „...“ на У складу са Одлуком о усвајању предлога мера за остваривање права запослених за чијим радом је престала потреба од 01.06.2011. године, тужени је донео на основу члана 5. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији, који се послови и задаци укидају због најављеног затварања колективног центра „...“ ..., као последицу економских и других проблема у процесу рада. У складу са донетим програмом мера тужени је донео одлуку о престанку радног односа запосленима код туженог са 15.06.2011. године, која се односи и на тужиоца, тако што ће радни однос сваког запосленог бити појединачно и посебним решењем и споразумом уређен и да неприхватањем предлога мера и понуђеног споразума радни однос сваког запосленог престаје посебним решењем. Одлуком туженог о укидању послова и радних задатака у Пословној јединици „...“, ..., укинута су послови и радни задаци утврђени Правилником о систематизацији од 03.07.1997. године и то: конобар, точилац пића, шеф рецепције, рецепционар, домаћица хотела, шеф кухиње и кувар. На састанку одржаном 22.06.2011. године, незадовољни запослени су донели закључак да ступају у штрајк. Тужени је решењем од 13.06.2011. године, упутио тужиоца на неплаћено одсуство због смањеног обима посла, чији пријем је тужилац одбио 16.06.2011. године. Тужиоцу је дата понуда за закључење анекса уговора о раду број 01/3-2012 од 12.01.2012. године и анекса уговора о раду број 01/3-2 од 12.01.2012. године, који

је тужилац одбио, сматрајући га незаконитим. Оспореним решењем туженог о отказу уговора о раду, од 17.04.2012. године, тужиоцу је престао радни однос код туженог са 29.02.2012. године. Ово решење је тужилац одбио да прими.

Првостепени суд је закључио да, врста стручне спреме угоститељске струке коју поседује тужилац не одговара врсти стручне спреме ноћног чувара за кога је потребна обученост у домену противпожарне заштите, па како тужилац није обучен за поменуте послове да радно место које му је понуђено не одговара његовој врсти стручне спреме и да без обзира на чињеницу да понуђено радно место одговара степену стручне спреме тужиоца, јер је Правилником предвиђен III и IV степен стручне спреме, тужени није у потпуности испоштовао одредбу члана 171. став 2. Закона о раду, у погледу врсте стручне спреме, с обзиром на то да поменута одредба прописује да се кумулативно испуне оба услова. Затим, да, распоређивање тужиоца на неодговарајуће радно место у погледу исте врсте стручне спреме и неуредна достава решења о отказу уговора о раду тужиоцу су довољни разлози за незаконитост оспореног решења и поништај истог. Поред тога, да правна последица поништаја решења о отказу уговора о раду је реинтеграција запосленог у радни однос са свим правима и обавезама које је запослени остваривао до доношења незаконитог отказа, осим права на новчану накнаду на име неисплаћених зарада и накнада зарада, због учествовања у незаконитом штрајку.

Другостепени суд је закључио да, како је тужилац у спорном периоду био учесник у штрајку који је организован супротно члану 3. и 4. Закона о штрајку, да исти не може остварити право на зараду нити накнаду зараде за спорни период, јер запослени који учествују у штрајку не остварују право на зараду сходно члану 14. став 2. Закона о штрајку, те да је правилан закључак првостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева тужиоца у том делу. Затим, да, у ситуацији када је код туженог престала потреба за радом тужиоца, да је послодавац предузео мере, како би обезбедио запосленом обављање других послова, нарочито када је таква могућност као у конкретном постојала премештањем на друге послове и тада је послодавац дужан да примени правила о измени уговорених услова рада све у циљу опстанка радно функционалне везе између тужиоца и туженог. При томе, да иако тужиоцу за обављање понуђених послова не недостају захтеване квалификације у погледу степена стручне спреме и да се не захтева одговарајућа врста стручне спреме, услед чега су понуђени послови били правно одговарајући, са обавезом послодавца да запосленом да упутства и инструкције о пословима на којима ради и предузме и друге мере како би запослени обављао своје дужности на задовољавајући начин. Међутим, како тужилац достављену понуду и анекс уговора о раду није потписао, да је тужени по протеклу остављеног рока, правилно донео решење о отказу уговора о раду на основу одредбе члана 179. став 1. тачка 7. Закона о раду, због чега је ради правилне примене материјалног права преиначио првостепену пресуду у том делу и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, ради поништаја оспореног решења о престанку радног односа отказом уговора о раду и враћања на рад.

Према томе, по оцени овога суда, правилна је одлука о одбијању тужбеног захтева тужиоца, којим је тражио поништај оспореног решења о престанку радног односа и враћање на рад, као и о одбијању тужбеног захтева тужиоца на име неисплаћених зарада и накнаде зараде за спорни период, због чега нису од утицаја на другачију одлуку овога суда наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

У спору из радног односа, суд, законитост оспореног решења цени са становишта правилне примене материјалног права, повреде правила поступка и чињенично стање из оспореног решења.

Одредбом члана 171. став 1. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.4/05, 61/05 и 54/09) је прописано, да, послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада, ради премештаја на други одговарајући посао, због потребе процеса и организације рада. Одредбом става 2. овог члана, да, одговарајућим послом у смислу става 1. тач.1. и 3. овог члана, сматра се посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду. Одредбом члана 172. став 1. Закона о раду, је прописано, да уз понуду за закључивање анекса уговора, послодавац је дужан да запосленом у писменом облику достави и разлоге за понуду, рок у коме запослени треба да се изјасни о понуди и правне последице које могу да настану одбијањем понуде.

Правилником о организацији и систематизацији послова туженог од 01.06.2011. године, су ближе описани послови ноћног чувара – портира и предвиђени услови за обављање послова, III и IV степен стручне спреме и најмање једна година радног искуства (члан 11.П.5).

Према томе, како је код туженог извршена унутрашња реорганизација рада, укинута послови које је тужилац обављао и истовремено понуђени послови за којима је постојала потреба, а што је тужилац одбио, имајући у виду закључак другостепеног суда да тужиоцу за обављање понуђених послова не недостају захтеване квалификације у погледу степена стручне спреме и да се не захтева одговарајућа врста стручне спреме, услед чега су понуђени послови били одговарајући, са обавезом послодавца да запосленом да упутства и инструкције о пословима на којима ради и предузима и друге мере, како би запослени обављао своје дужности на задовољавајући начин, то је и по оцени овога суда законито оспорено решење о престанку радног односа тужиоцу отказом уговора о раду, донето на основу одредбе члана 179. став 1. тачка 7. Закона о раду.

Нису од утицаја на другачију одлуку овога суда наводи ревизије којима се указује, да се за послове конобара захтева средња стручна спрема угоститељског смера, док се за послове ноћног чувара захтева поред завршене средње стручне школе из те области и посебна обука о противпожарној заштити (ватрогасни курс).

Како је утврђено да је законито оспорено решење о престанку радног односа тужиоцу, то тужилац нема право на враћање на рад и накнаду штете у смислу одредби члана 191. ст.1. и 2. Закона о раду.

При томе, како се одбија као неоснована ревизија тужиоца, то није неопходно даље детаљно образлагати ову пресуду, у смислу одредбе члана 414. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић